

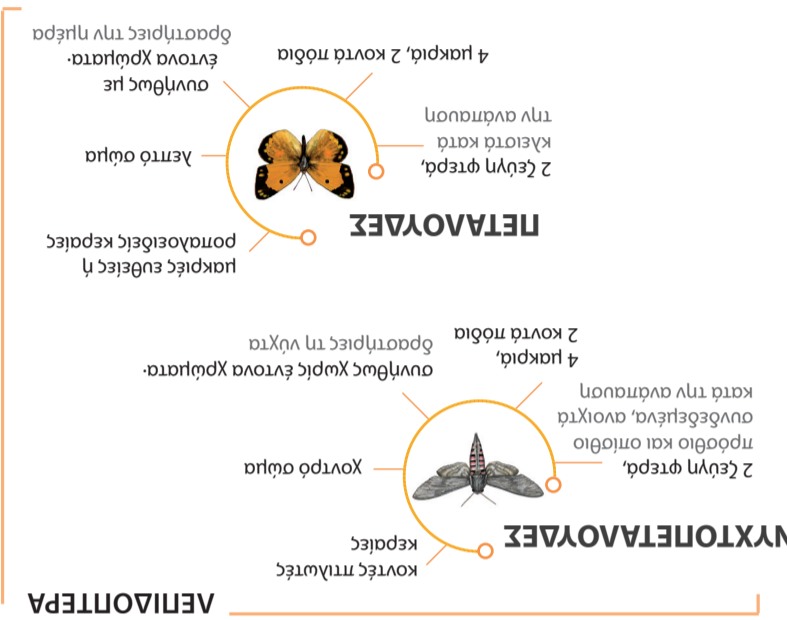
ΕΝΤΟΜΑ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ

ΥΜΕΝΟΠΤΕΡΑ

ΔΙΠΤΕΡΑ

ΛΕΠΙΔΟΠΤΕΡΑ

LIFE 4 POLLINATORS

Στόχος του έργου είναι η βελτίωση της διατήρησης των επικονιαστών, δημιουργώντας έναν θετικό ανατροφοδοτούμενο κύκλο δράσεων που θα οδηγήσει σε προοδευτική αλλαγή πρακτικών σε όλη την περιοχή της Μεσογείου.

Στις Μεσογειακές χώρες δεν υπάρχει επαρκής πληροφόρηση σχετικά με τον ρόλο των άγριων επικονιαστών και τη σημασία διατήρησης της ποικιλότητάς τους. Το χάσμα αυτό της γνώσης αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για τον κατάλληλο σχεδιασμό επιτυχημένων προγραμμάτων για την αντιμετώπιση των κύριων αιτιών μείωσης των επικονιαστών στην περιοχή και για τη διασφάλιση βιώσιμης διαχείρισης και αποκατάστασης των ενδιατημάτων υψηλής αξίας που έχουν απομείνει για τους επικονιαστές. Το έργο θα συμβάλει σε μια σειρά πολιτικών και νομοθετικών εργαλείων της ΕΕ. Μεταξύ άλλων, αυτά συμπεριλαμβάνουν την στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, την πρωτοβουλία για τους επικονιαστές, και την προστασία της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

ΣΦΗΚΕΣ

Οι σφήκες συνιστούν μία ποικιλόμορφη ομάδα εντόμων με διαφορετικούς κύκλους ζωής. Κάποιες είναι ευκοινωνικές και ζουν σε αποικίες, αλλά οι περισσότερες είναι μοναχικές. Στον πλανήτη μας απαντούν πολλές οικογένειες και υποομάδες σφηκών. Από αυτές, οι πιο σημαντικές ως επικονιαστές, στην περιοχή της Μεσογείου, είναι οι κεντριφόρες σφήκες (ή σφήκες που τσιμπούν).

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΣΦΗΚΩΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ

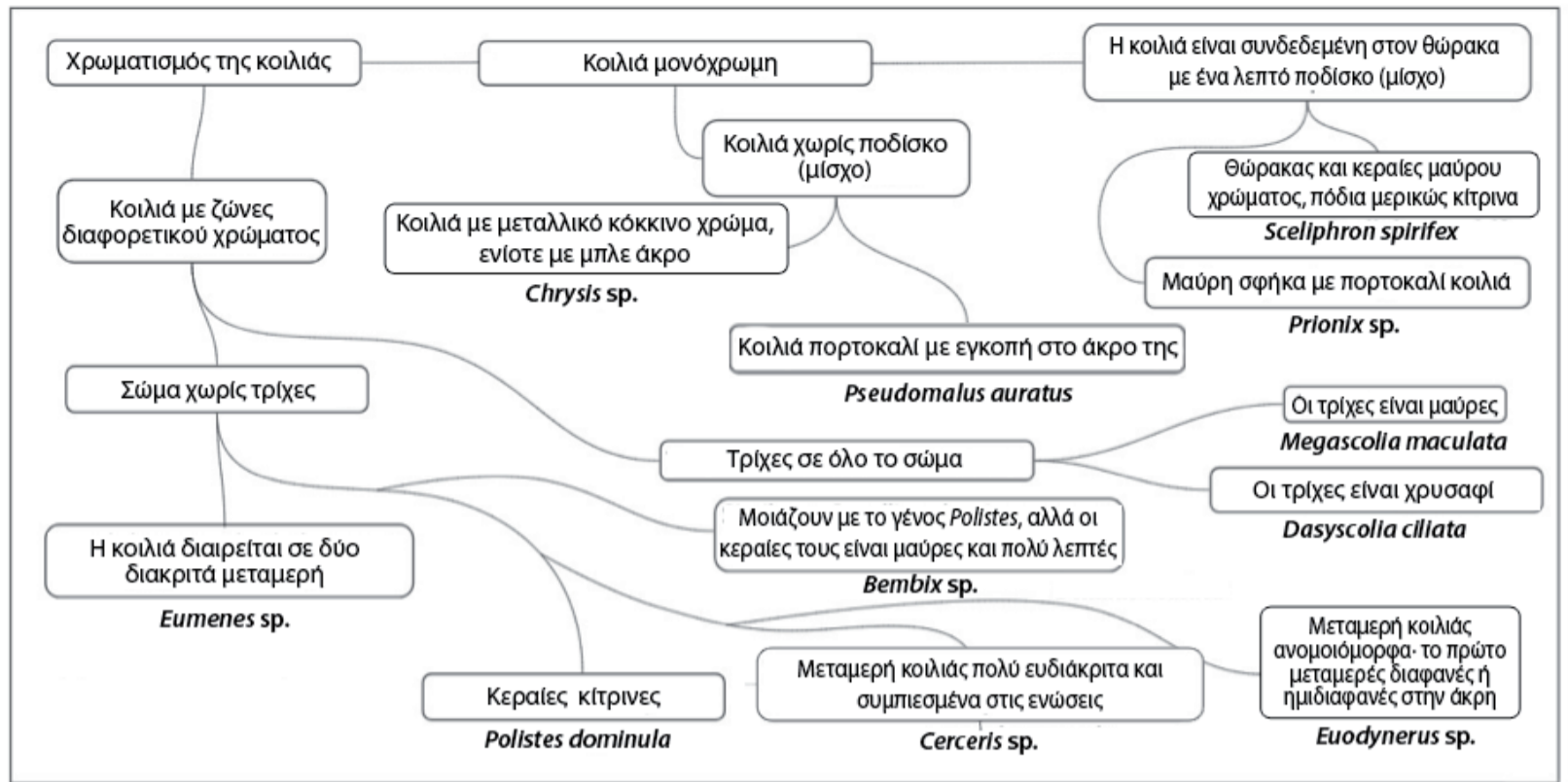
- Γενικά, οι σφήκες έχουν σώμα λείο και άτριχο, με λεπτή μέση, χαρακτηριστικά που τις κάνουν εύκολα διακριτές από τις μέλισσες.
- Το σχήμα και η κατάτμηση της κοιλιάς, καθώς και τα ιδιαίτερα χρωματικά μοτίβα, αποτελούν σημαντικά διαφοροποιά χαρακτηριστικά για τα διάφορα είδη σφηκών.

ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΜΕΝΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΣΦΗΚΑΣ

Οι 3 συνηθέστεροι χρωματικοί συνδυασμοί: μαύρο-κίτρινο, κόκκινο-μαύρο, μεταλλικά μπλε-κόκκινα

miro

ΣΦΗΚΕΣ

Megascolia maculata

η μεγαλύτερη σφήκα της Ευρώπης, με χαρακτηριστικά το μαύρο της χρώμα, τις τέσσερις κίτρινες κηλίδες στην κοιλιά και τα σκούρα φτερά

θηλυκά ελαφρώς μεγαλύτερα, με κίτρινο κεφάλι, και κοντύτερες κεραίες σε σχέση με τα αρσενικά

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 20-40mm

Dasyscolia ciliata

μαύρη σφήκα μετρίου μεγέθους, με πολλές χρυσαφί τρίχες κατανεμημένες σε όλο σχεδόν το σώμα, στην κοιλιά σε διακριτές ζώνες

τα αρσενικά με πιο κίτρινες τρίχες και με κοντύτερες κεραίες

γκρι φτερά

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 15-18mm

Chrysis sp.

μικρή σφήκα, σώμα με ποικίλα μεταλλικά χρώματα

θώρακας συνήθως μπλε, κοιλιά κόκκινη-στο τελευταίο κοιλιακό μεταμερές σειρά με τέσσερα "δόντια"

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 6-9mm

Pseudomalus auratus

μικρή σφήκα, σώμα με ποικίλα μεταλλικά χρώματα

κεφάλι και θώρακας συνήθως μπλε- κοιλιά που συνήθως φαίνεται πορτοκαλί προς κοκκινωπή, με εγκοπή στο άκρο της

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 3-7mm

Prionyx sp.

σφήκα μεσαίου έως μεγάλου μεγέθους, μαύρου και κόκκινου χρώματος-κοιλιά συνήθως έντονου κόκκινου χρώματος, συνδεδεμένη με τον θώρακα με έναν λεπτό ποδίσκο

συχνά παρατηρούνται να μεταφέρουν μεγάλες ακρίδες στην φωλιά για τον γόνό τους

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 20-25mm

Sceliphron spirifex

σφήκα μεσαίου έως μεγάλου μεγέθους, μαύρου και κίτρινου χρώματος-κοιλιά συνδεδεμένη με τον θώρακα με ένα λεπτό κίτρινο ποδίσκο-θώρακας και κεραίες μαύρου χρώματος

συχνά παρατηρούνται να προμηθεύουν τις φωλιές τους με αράχνες

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 20-25mm

Euodynerus sp.

σφήκα μεσαίου μεγέθους, μαύρου και κίτρινου χρώματος-σε θέση ανάπαυσης, τα φτερά διπλώνουν όπως στις υπόλοιπες σφήκες της οικογένειας Vespidae

κοιλιά με κίτρινες ή κόκκινες παράλληλες ζώνες

κοιλιάς είναι διαφανές ή ημιδιαφανές στο άκρο

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 11-18mm

Bembix sp.

σφήκα μεσαίου μεγέθους, μαύρου και κίτρινου χρώματος-το άνω χείλος εμφανώς στενόμακρο, κάτι που δεν παρατηρείται σε άλλες σφήκες-κυματοειδείς ζώνες στην κοιλιά- στα αγγλικά καλούνται και "σφήκες της άμμου", διότι παρατηρούνται να σκάβουν με ταχύτητα την μαλακή άμμο

μαύρες, πολύ λεπτές κεραίες

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 9-15mm

Cerceris sp.

σφήκα μεσαίου μεγέθους, μαύρου και κίτρινου χρώματος-μεταμερή κοιλιάς συμπιεσμένα στις ενώσεις μεταξύ τους, δίνοντας την εντύπωση της μασκώτ των ελαστικών Michelin

κοιλιά με κίτρινες ή κόκκινες παράλληλες ζώνες

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 12-16mm

Pollistes dominula

2 κίτρινες λωρίδες και 2 κίτρινες κηλίδες στον θώρακα-σε θέση ανάπαυσης, τα φτερά διπλώνουν όπως στις υπόλοιπες σφήκες της οικογένειας Vespidae-κοινωνική σφήκα που χτίζει σε κτίρια χάρτινες φωλιές, τις οποίες προστατεύουν οι πολυπληθείς της εργάτριες

σφήκα μεσαίου μεγέθους, μαύρου και κίτρινου χρώματος-κεραίες κυρίως κίτρινες προς πορτοκαλί, μάγουλα έντονα κίτρινα

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 10-16mm

Eumenes sp.
Εικονιζόμενο είδος: *E. coarctatus*

σφήκα μαύρου και κίτρινου χρώματος-το πρώτο μεταμερές της κοιλιάς είναι στενό και επίμηκες

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 6-15mm

Eumenes mediterraneus

σώμα πιο ανοιχτόχρωμο (με πιο πολύ κίτρινο από το *E. coarctatus*)-χτίζει φωλιές από πηλό σε τοίχους, μίσχους φυτών, ακόμη και υφάσματα

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ: 6-15mm

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάθε ομάδα εντόμων, επισκεφθείτε το:

downloads | Life 4 Pollinators